

ET Hæc duæ leges ampliatiuæ legis præcedentis & ideo post eam apponuntur, & licet convenientes appareant, melius conuenire dici possent, si non venderentur hæc officia de quibus in eis disponitur, & remaneret annalia, sicut antea erant rectoriæ hæc, & sic enim & populi dictores essent ad subueniendas Regis, ac Regni necessitates, & propulsandos hostes, & iridem domini populorum non fierent diuites (prout fiunt) emptionibus horum officiorum, ac tantum detrimentum commune, ac publicum, & vicinorum pauperum onus & gravamen. Et ideo circa hæc Rex, & ejus consilarii multum advertere deberent, ut finis iis vendi-

tionibus imponatur: miserimum enim est videre concilia civitatum, villarum, ac populorum, ubi similia officia venditionibus sunt acquisita, ibi enim jam non tractatur de bono publico, ac de conservatione bonorum populi, sed de vindicta inimicorum, ac de proprio uniuscujusque commodo. & qui plura vota habet, is vincit, siue bonum, siue malum sit, quod desiderari fieri. Quas ob res in iis & circa hæc officiorum horum venditio maxime est evitanda, neque venditium conscientias securas esse judico, cum hæc sciant & permittant, & majoribus pretiis quam decet vendit hæc officia video, & in quolibet personas transmitti.

TITULUS QUARTUS.

De la renunciacion de los officios publicos.

ET quia ea, qua electione aut mercede acquiruntur, plerumque, si non renuntientur, perduntur, ideo post titulum præcedentem, ubi de officiis renuntiabilibus actum est, sequitur titulus noster providens de enuntiationis remedio.

SUMMARIUM.

- 1 Lex nostra an corrigat leges 1. & 2. tit. 3. *decurionatus.*
 istius lib. 3 Rex in conscientia tenetur officia hæc idoneis
 2 Potentibus hodie providentur etiam officia *providere.*

RUBRICA.

ET pro declaratione Rubricæ solum scire oportet, quid sit renuntiatio, * siue resignatio & dicendum est, quod est propria rei vel juris spontanea resolutio cap. super hoc, de renunt. quod ad hoc allegat Rebus. in l. inter divortium. 191. in ordine. ff. de verborum signifi. pag. 849. & tex. in cap. quàm periculosum 7. quæst. 1. quem ad hoc considerat Angelus de Clavasio, in summa, in verbo, renuntiatio, vel ut brevius diffinivit idem Rebus. in praxi benefi. tit. de Resign. in princip. pag. 314. scilicet, quod renuntiatio siue resignatio est juris sui libera dimissio, seu cessio, & dixit juris sui ad differentiam alieni, quia juri, quod tertius habet * in beneficio, renuntiando nihil ago. cap. dilecto. in fin. de præbend. Et etiam dixit juris, quia si nullum jus habeam, non possum renuntiare, vel resignare. l. si universæ de legatis, Cod. l. traditio.

De la Renunciacion &c. Rubrica. 201

traditio. ff. de acquiren. rerum domi. l. observare, in fi. ff. de offic. proconsul. dixit, libera dimissio ad differentiam coactæ dimissionis, qua nullus est momenti, ex dicto cap. super hoc, de renunt. & renuntiare idem est quod repudiare * siue resignare, vel cedere. l. naturaliter. §. nihil commune, in fin. ff. de acquiren. posses. l. sed & si quis. §. quæsticum ibi, sponte renuntiatum est. ff. si quis caution. notat Rebus. in l. inter stuprum. §. divortium. ff. de verb. signi. pag. 594. in prin. Et hujus renuntiationis siue resignationis etiam quoad rectorias & officia * duplex est forma: Prima est tacita, altera vero expressa, sicut in beneficiis distinguit etiam Rebus. in d. tit. de Resign. tit. de tacita renunt. Et tacita est, cum per secundi officii ademptionem primum vacat, ut in casu l. 3. titul. præcedentis: Expressa vero est, qua à resignante verbis ad hoc accommodis fit, & hac etiam est duplex, sicut in beneficiis Ecclesiasticis, distinguit Rebuffus ubi supra in d. praxi benef. tit. de resign. expressa: una enim est pura & simplex, qua ex mera liberalitate procedit: Altera vero conditionalis, scilicet, qua fit sub conditione, vel ob causam, ut quia officium Rectoria tibi renuntio ob tale pradium, vel ob causam aliam permutationis vel venditionis, vel ut tibi detur in solutionem legitima à me tibi obvenientis, vel ad implementum legati alicujus, vel ratione sanguinis, amicitia, vel affectionis, & dicitur hac in favorem, & quotidie in usu habetur, renuntiat enim obtinens rectoriam, vel officium aliud publicum renuntiabile in manibus Regis in favorem talis, & non aliàs neque alio modo, aliter si non admittatur per Regem renuntiatio, renuntians protestatur in renuntiatione sibi eam retinere, nec perdit renuntians officium illud * donec is, apud quem resignatur, admittat resignationem, ex tex. in c. fin. de renunt. resignatio enim debet fieri in manibus ejus, qui conferre potest officium resignatum, ut in l. 5. infra isto tit. dicemus. & sic facta apud eum resignatione supra dicto modo, si non conferat officium neque velit conferre, remanet apud resignantem, eo quod non fuit impleta conditio, in favorem talis, & non aliàs neque alio modo; potandum tamen est in transcurso pro rubrica complemento, quod etiam si quis non renuntiet in manibus Regis, sed coram tabellione aliquo, valebit renuntiatio * quoad renuntiantem & resignantem, ut non repetat officium, si per viam contractus & ob causam permutationis, venditionis aut alterius onerosæ facta sit, ex tex. in cap. quod in dubiis, & cap. 3. de renuntiat. notat Rebus. Azevedo in Recopilationem. Tom. IV. D d bus.

bus. in d. tit. de resign. expressa, num. 13. pag. 316. in resignatione tamen liberali & mere gratuita, hoc non habet locum in iis officiis publicis, quia revocari potest renuntiatio a renunciante, interim quod coram Rege non presentatur, ut quotidie videmus fieri.

IN LEGEM PRIMAM.

Qui sunt providendi in officiis publicis vacantibus per mortem, vel resignationem, declarata lex nostra.

SUMMARIUM.

- 1 Lex nostra an corrigat leges 1. & 2. tit. 3. istius lib.
- 2 Potentibus hodie providentur etiam officia decurionatus.
- 3 Rex in conscientia tenetur officia hęc idoneis providere.

Ibi, mandamus que los que vacaren por renunciacion, Hic constituitur primus casus, & prima dispositio nostrę legis, scilicet in officiis publicis vacantibus per resignationem, & in iis inquit, quod habita informatione qualitatıs & sufficientiã idoneitatısque pensata, in cuius favorem sit renuntiatio provideatur: ex quo videtur, quod text. hic in iis verbis, & præsertim attentata secunda dispositione nostrę legis, scilicet, quando vacat per mortem, ut una ab alia differens sit, corrigat leges 1. & 2. tituli præcedentis, ubi in 1. illa lege disponitur, quod officia hęc aliis quam naturalibus & vicinis populique illius habitatoribus non dentur; in secunda vero lege dicitur, quod exteris a regno non provideantur; lex tamen nostra in hac sua prima dispositione hęc non requirit, sed tantum quod qualitas & sufficientia consideretur, ergo correctio inducitur, quę tamen ut evitetur (prout est omnino vitanda) eo quod est miserimi ingenii eam inducere & non evitare, dicendum est legem nostram per illas intelligi & declarari, scilicet, ut sub verbis, *qualidad y habilidad*, in nostra inferis lege qualitates ab illis aliis legibus necessarię, & inductę inspiciantur, ut concurrant in illo, in cuius favorem renuntiatio fit, prout quotidie per informationem factam & missam regi & eius supremo senatui constat, & constare debet, ut renuntiatio admittatur, & in hac renuntiationis vacatione strictius proceditur, & strictior sit informatio, quã in illa, quę per mortem, in qua quidem rex provideret, cui vult officium vacans, inspiciendo tamen qualitates provisi, ne sit exterus, & itidem ut sit illius loco vicinus si ibidem idoneus reperiri potest, sin minus alienigena dum tamen regnicola sit persona talis, per Regem præficitur & nominatur tali officio, & sic lex nostra non est contraria primę & secunde

tituli præcedentis, non est enim novum leges præcedentes per sequentes intelligi & declarari, & è contra, ut in 1. non est novum. ff. de legibus, potentibus tamen non providebantur antea hac officia, secundum Avend. cap. 19. præf. num. 18. versiculo notatis igitur. lib. 1. hodie tamen in multis partibus (prout Toletus & Hispani) potentibus providentur.

Ibi, En los que vacaren por muerte, hic est secundus casus & secunda nostrę legis dispositio, cum per mortem vacant officia hęc, nam & tunc Rex qualitates & idoneitates providendi respicit, & jure optimo, nec potest salvã conscientia Rex aliter officia hęc providere, quã idoneis ibidem existentibus, ut inquit Did. Per. l. 23. tit. 2. lib. 7. Ordin. pag. 414.

Ibi, Y las preferimos, ex iis verbis colligitur clare vera esse dicta per nos in glossis præcedentibus, ut concordemus legem hanc cum l. 1. & 2. tituli præcedentis, & not. in propositum Avend. c. 19. præf. num. 17. lib. 1. de naturalibus præferendis.

IN LEGEM SECUNDAM.

Renuntiationes officiorum nullo modo admittende sunt nisi de patre in filium, cum Regis assensu & voluntate, non excedendo numerum antiquum, & filio tali idoneo existente.

Ibi, salvo de padre a hijo, Antiquata sunt hęc verba hodie & usu contrario abrogata, in quoscunque enim sit jam renuntiatio horum officiorum, & admittitur, verum tamen est quod huic legi in concessione derogatur, & ejus dispositioni, & sic nihil obest, nam & ille, qui legem condidit, potest eam, cum voluerit, abrogare, & suspendere ac declarare, ut provisus non obstat.

IN LEGEM TERTIAM.

Civitates, villa, ac populi ex consuetudine aut privilegio officia hęc publica providentes, non possunt per renuntiationis modum illa providere, nisi observaverim tunc contenta in lege nostra.

Ibi, establecemos, Declaratoria est legis 4. tit. 2. supra isto lib. ubi diximus & declaravimus, & ad ibi dicta te remitto.

IN LEGEM QUARTAM.

Renuntians officium publicum renuntiabile, vivere debet post renuntiationem viginti diebus; aliter enim per mortem vacabit, & Rex illud providebit absque renuntiationis obstaculo.

SUMMARIUM.

- 1 Renuntiatio ac resignatio an per procuratorem fieri possit. dum tamen habeat speciale mandatum ad hoc.
- 2 Renuntians debet vivere per viginti dies post renuntiationem.
- 3 Viginti ii dies a quo tempore currant.
- 4 Viginti ii dies renuntiationis an debeant esse completi, vel sufficiat tangere vigesimum diem.
- 5 Natura dictionum post, postea, posteaquam. & 8. & 9. & 11.
- 6 Termini currunt de momento ad momentum.
- 7 Actus ut valeat & non pereat in dubio debet intelligi.
- 10 Dies termini computatur in termino.
- 12 Dies computatur more Romanorum 24. horarum.
- 13 Renuntiationem in aliquem idoneum factam an possit Rex non admittre.
- 14 Quare lex nostra assignaverit potius viginti quam 30. dies.

Ibi, entonces le renuncia, Sed an per procuratorem poterit & hac renuntiatio fieri, & dicendum est, quod per procuratorem ad id specialiter constitutum fieri poterit, tum quia id possunt per alium, quod per me l. certe. §. 1. ff. de precaria. cap. cum olim de offi. deleg. cap. mulieres. §. illi vero de senten. excomm. tum etiam ex clemen. unie. de renuntia. ubi Card. inquit in 1. oppo. requirit speciale mandatum, quia procurator, seu administrator sine speciali mandato non potest donare. l. contra juris. §. fin. ff. de pact. l. creditor. §. Lucius. ff. mandati. & ita expresse hanc opinionem tenet Didac. Perez l. 22. tit. 2. lib. 7. Ordin. pag. 412. vers. utrum autem.

Ibi, Veinte dias, Idem in beneficiorum Ecclesiasticorum renuntiatione dispositum est, ex regula 18. chancellerie Apostoli. Innocen. 8. & Pauli tertii reg. 19. de infirmis benef. resig. quam refert Gom. in ead. reg. & Mandol. ibidem, ubi ipsi & alii scribentes super ea plura dicunt, quę hic possent transcribi, per ipsos tamen videri poterunt, & ob fraudes & ne Regio præjudicaret patrimonio statutum est, ut ex tex. nostro clare colligitur, & in materia beneficii sic ob fraudem evitandam asserbat Gom. ibidem quest. 25. & Didac. Per. eam allegans in d. l. 22. gles. 1. tit. 2. lib. 7. Ordina. pag. 406. in fine, ubi in pag. 407. vers. queritur utrum, inquit legem nostram esse favorabilem, & non odiosam, & ad hoc ibi alios allegat, ego tamen odiosam judicavi in mea Curia Pisana lib. 4. cap. 2. Sed a quo tempore curarecedo in Recapitulationem. Tom. IV.

rant & ii viginti dies, ipse Did. Per. in ead. 3. pag. 407. in prin. vers. queritur primo, inquit, quod a tempore, quo admilla fuit resignatio per Regem, ita quod post factam & admillam renuntiationem per Regem currant ii viginti dies, ut & ipse Did. Per. repetit in eadem pag. 407. vers. sed est dubium, & iterum in gles. ff. illiusmet legis 22. pag. 413. de quo miror virum valde peritum & expertum hanc asserere opinionem, cum & usu communi & praxi notoria receptum sit, a die renuntiationis etiam nondum admillę per Regem in iis officiis publicis currere hos viginti dies & numerari, & itidem ex eadem lege 22. quę est nostra in present, non requiritur admillio, ut ii viginti dies currant, sed sufficit renuntiatio, & sic ab actu renuntiationis currunt, ut patet ibi, Si no vivere veinte dias despues que fuero otorgada, quę verba sunt ita clara, ut nullam patiantur Responzionem: nisi velimus dicere ipsum Didac. Per. ibidem, in verbis sequentibus dum dicit per Regem, vel alium, qui habuit potestatem recipiendi eam, intellexisse de tabellione coram quo renuntiat in illis verbis, vel alium qui habuit, &c. & verba illa, per regem intelligantur, quoties in manibus regis ipsius fit renuntiatio, quod si hoc voluit dicere Didacus Perez, prout credendum est voluisse, bene locutus est, aliter enim malè loqueretur, cum renuntiationes quotidie fiant coram tabellionibus publicis, & a die renuntiationis coram eis factę dies ii viginti numerantur. Sed dubitatur an ii viginti dies debeant esse completi, vel sufficiat tangere & vigesimum diem? & dicendum est debere esse completos, neque tangere vigesimum diem fat sit, ut tenet Did. Per. ubi sup. pag. 409. in prin. & dixi in dicta Curia Pisana. d. lib. 4. cap. 2. num. 2. & 3. Imò & quod plus est dies totus in quo renuntiatio fit, non computatur in termino, si constat de hora renuntiationis, sed ab ipsa potius hora numerantur ii viginti dies, ita ut de momento ad momentum sint numerandi, & currant, ut expresse tenet Gometius Leon, in sua Centuria informationum juris. c. 22. num. 5. & sequent. quem sequutus sum in mea Curia Pisana, dict. l. 4. cap. 2. num. 2. cum sequent. aliquibus ponderando ad hoc verba nostri text. ibi, No vala si no vivere veinte dias despues que otorgare la tal renunciacion, ponderando dictionem illam, Despues, Latine post vel posteaquam, postquam; quarum & quidem dictionum natura est, quod ubiqueque adjiciuntur alicui actui successfuli, qui ad sui perfectionem non habet terminum præfinitum; significant tactum ceptum sed non finitum; & sic si dicitur statutum, quod si quis fuerit inventus post sonum campanę quod pena duplicetur, quod tunc sufficit quod sit incepta sonatio campanę propter vim illius dictionis, post, adjectę actui successfuli secundum Socin. l. 2. §. credimus. num. 6. ff. §. cert. per. sed si actus ille successfulis, cui adjicitur aliqua dictionum dictionum, habet terminum præfinitum, ut in

nostro casu, tunc inspicitur finis actus, illius, & requiritur ejus implementum, secundum Bart. & omnes, in dict. §. *credendum*. & cum in text. nostro requiratur actus renuntiationis consummatus & perfectus, statim quod facta est renuntiatio, adest perfectio, & ex tunc currunt ii viginti dies: tum etiam quia de jure est, quod termini currunt de momento ad momentum, nisi aliud sit expressum, ut communem testatur Corneus, *consil.* 279. *vol.* 4. Tiraq. *de retract.* *Linag.* §. 1. *glos.* 4. *num.* 9. & Villalobos, in *erario opin. comm. litera T.* *num.* 19. ac proinde ab illa hora, qua renuntiatio facta est, viginti ii dies incipiunt, & implentur de momento ad momentum, & hoc si constet de hora factae renuntiationis, sed si de ea constare non possit, tunc ubique totus ille dies in quo facta est renuntiatio, computatur, neque dies ille excludendus est ab iis viginti, sed numerandus in eis, cum lex nostra non loquatur per propositiones illas, a, vel ab, quae exclusivae sunt, prout loquitur Gom. in *quasi.* 37. *Regula cancel. de infr. resig.* & quia semper debemus capere intellectum, per quem actus valeat, & non pereat, ex l. *quoties. ff. de rebus dub.* & haec praesumptio per quam actus sustinetur aliis praevaleat praesumptionibus, & cum in meliorem partem trahitur, prout est, ne perdat officium, ob quod renuntians tractat de damno vitando, Rex vero de lucro captando, & ita tenui in dicta Curia Pisana, *dict. cap.* 4. *num.* 6. & 7. etiam Didac. *Per. in d. l.* 22. *pag.* 407. *cum sequent.* aliud velit fundare, & male meo videri, contra quem, & ultra ibidem, *dict. num.* 6. & 7. *per me dicta.* considero etiam quod lex nostra & pragmatica, quam in illo cap. 4. refero, non dicunt, *Despues del dia de la renunciacion*, sed dicunt, *Despues de otorgada la renunciacion*, & sic actus & non dies consideratur, quae multum differunt, nam in primis verbis clarum est, quod dies ille remanet exclusus, in secundis vero verbis, non excluditur dies renuntiationis, sed tantum actus ille renuntiationis factae, & tempus in quo renuntiatio fit, ea tamen facta, statim incipiunt ab eo momento currere viginti dies, ut inquit Tiraquel. *de retract.* *Linagi. glos.* 11. *num.* 24. sicut & incipient currere alio die post renuntiationem, si lex nostra loqueretur per verba, *Despues del dia de la renunciacion*, quae tamen non loquitur. Item quia si fateatur ipse Did. Perez ibidem, quod si constet de hora renuntiationis, currunt dies ii viginti de momento ad momentum, ergo & cum de hora non constet, current ad principio illius diei factae renuntiationis ii viginti dies, & sic computabitur terminus in termino, item quia dictiones illae postea vel post, aut posteaquam, posite inter ca., quae naturae talis sunt quod in eodem tempore concurrant, non inducunt temporis intervallum, secundum Roman. relatum per Tiraquel. in l. *si unquam. verbo.* & *postea. num.* 3. *C. de revocand. dona. qui licet illum non sequatur ibidem num.*

7. tandem concludit ex subjectae rei argumento judicandum, denotare dictas dictiones intervallum temporis an non: nostra tamen materia dilationem non requirit, imò potius vult statim facta renuntiatione coram tabellone & testibus currere hos viginti dies, igitur habemus intentum, maxime in odium poenae hic appositae si non vixerit renuntians dictis viginti diebus, nam perditur officium, in cuius poenae odium, & dictio postea intelligitur in continenti, secundum Corset. *singul. incipi. postea:* dictionesque post & similes tempus praeteritum excludunt, non vero sequens, ex l. *Amilius. ff. de minori. norant Doctores in cap. cum tu. de testib. Parisi. consil.* 31. *num.* 83. *vol.* 1. & cum constet de die renuntiationis, non excludit illum sed praecedentem diem. Item quia de jure civili dies termini computatur, in termino, ut magis communem testatur Corneus, *consil.* 279. *num.* 4. *lib.* 4. relatus per Villalobos, in *Antinomia juris civilis & Regii. verbo, Dies.* & lex septuagesima Tauri, quam ibi allegat, non probat contrarium, quia loquitur in casu speciali, ut optime advertit Olanus, in *Concordia Antinomialium. verbo, Dies termini. num.* 36. *cum sequentibus*, & dato quod in hoc ad hinc inde opinionem, in propositum tamen nostrum haec est tenenda ex dictis, scilicet, quod dies renuntiationis computatur in termino dictorum viginti dierum, totus ipse dies, si de hora factae renuntiationis non constet, sed si de ea constaret, tunc utique ab ipsa renuntiationis hora current. Et quia licet dictio, post, adjecta alicui diei vel actui excludat diem, vel actum illum, ut in inquit Rebus. in l. 1. *Laqueo. §. item si Dominus. versiculo. & hac. pag.* 139. *ff. de verborum signific. & Tiraquell. de retract.* *Linag. §. 1. glos. undecima. numero.* 50. *pag.* 193. tamen nihil hoc obstat, nam quantumvis excludatur per hanc dictionem tempus renuntiationis, ea tamen facta statim currunt viginti dies, ut in simili inquit Tiraquel. *dict. glos.* 11. *num.* 28. & cum de momento & hora renuntiationis non constet, nimirum si totus ille dies computatur in termino, cum id sit regulare ob evitandum odium, vel favorem adipiscendum, secundum Tiraquel. in *dict. glos.* 11. *num.* 45. & quia secundum eum ibi *num.* 52. contra legistorem, qui legem dicere potuit apertus est interpretatio facienda, & ex aliis ibi dictis per Tiraq. in *numeri sequentibus maxime in num.* 34. haec fortificare poteris. Et computatur iste dies more Romanorum, viginti quatuor horarum a media nocte usque ad aliam mediam noctem, quia ubi jus civile facit mentionem de die, de tali intelligitur, secundum Rebus. in l. 2. §. *fin. ff. de verb. signifi. pag.* 30. in *medio. ubi pag.* 29. *ad fin.* ita expresse tenet, & inquit sic fuisse pronuntiatum, & idem Rebus. in *praxi benefi. rit. de infr. resig. glos.* 9. & Tiraq. *dict. glos.* 11. *num.* 7. *pag.* 186. & in beneficiis conferendis testatur idem servari Joseph

Joseph Ludovic *decis.* 116. *num.* 7. *part.* 2. Et an Rex possit renuntiationem in aliquem idoneum factam non admittere, latè Matienzo, in *Dialog. Relato.* 4. *part. cap.* 12. *per totum*, nunquam tamen vidi eam non admisisse, sed potius contrarium. In supradictis tamen semper consulo, ut tempus computetur de momento ad momentum, si de hoc constare possit, ut veritas consideretur, & vera relatio fiat, ne aliter graves conscientiam tuam. Et quare lex assignaverit potius viginti quam triginta dies, dubitavit Gomet. in *dict. Regul. Cancel. de infr. resig. n. questione* 25.

IN LEGEM QUINTAM.

Renuntiatio officii publici resignabilis intra triginta dies a die renuntiationis numerandas, praesentanda est coram Rege.

SUMMARIUM.

1 Resignari non potest officium nisi coram concedente.

Ibi, ante nos, non enim potest officium resignari, nisi coram concedente, & ex dictis per Rebus. in *praxi bene. rit. de resig. express. num.* 14. *pag.* 476. in *fin. in antiquis. & in novis. est in num.* 11. *pag.* 315. *per text. in cap. admonet. ibi. te inconsulto dimittere. & in cap. fin. de renuntiatio. & Rom. singul.* 352. *an tabellio*, quod intelliges, ne videamur nos contrariare dictis in l. praecedente, ut sufficiat praesentare resignationem coram tabellone publico factam per renuntiantem, & ab ipso tabellone signatam per ipsum renuntiantem, vel procuratorem suum ad hoc specialiter constitutum coram rege intra triginta dies ab hac lege constitutos, non vero ut intelligas, quod coram alio, quam coram ipso Rege renuntiare non possit, nam eisdem coram publico & approbato tabellone renuntiare, quotidie, sed ut admittatur resignatio debet fieri praesentatio cum renuntiatione signata coram ipso Rege intra terminum nostrae legis.

IN LEGEM SEXTAM.

Postquam admissa est per Regem renuntiatio, & expeditus titulus novus in favorem illius, cui datur & conceditur, tenetur iste novus successor se cum titulo praesentare in concilio civitatis, velle aut populi ubi tale officium est constitutum, & capere possessionem ipsius officii intra 60. dies a die concessionis numerandos sub nostri rex. poenit.

SUMMARIUM.

- 1 Publicatio provisionis factae de Decurionatus requiritur quod fiat intra 60. dies post gratiam factam.
- 2 Possessionem decurionatus an sufficiat per procuratorem capi.
- 3 Possessio mobilium, & immobilium, & ju-

rium & aliorum potest per procuratorem capi & etiam per actum solum procuratoris ut ibi.

Ibi, lo presente en el concejo, Ex iis verbis habes notare, quod sicut in beneficiis ecclesiasticis, & requiritur publicatio ex Reg. Cancellaria. Apost. de publi. resig. ita etiam in officiis secularibus publicatio requiritur intra sexaginta dies a lege nostra constitutos post diem gratiae a Rege factae numerandos, ut bene advertit Did. Perez, in *dict. l. 22. rit. 2. lib. 7. Ordi. pag.* 412. *col. 2. in fi. cum sequentibus.* & sic plures ex questionibus per Doctores, in *dict. Regula Chancellaria.* motas poteris hic adaptare.

Ibi, Y tome possession del, sed an sufficiat per procuratorem capere hanc possessionem, & videtur quod non, quia tenetur jurare statuta civitatis, ville, aut populi ubi officium illud consistit, & capitula alia, quae ab omnibus jurari solent, quod juramentum personalem praesentiam requirere videtur, & per legem 3. tituli sequentis disponitur, quod non detur haec possessio, nisi prius jurentur ibidem contenta, & per consequens alii committi non possunt, quia industria personae videtur requisita. Nihilominus tamen contrarium verius mihi videtur, imò quod per Procuratorem ad hoc specialiter constitutum id fieri possit, nam id regulare est, quod per talem procuratorem possit haec possessio capi, tam mobilium, quam immobilium, & etiam juramentum personalem praesentiam requirere videtur, & per legem 1. §. *per procuratorem. ff. de acquir. possess. text. in cap. accedens. de praebend. & utrobique scribentes. optima lex 3. tit. part. 3.* adeo ut etiam per actum solum factum per procuratorem acquiratur domino vera possessio, secundum Dyn. *consil.* 15. *questio talis est.* Bart. & Jas. *num.* 396. *cum sequentibus. in l. si is qui pro emptore. ff. de usufructu. potest enim quis per alium, quod potest facere per se ipsum ut in Reg. potest quis. de reg. jur. in 6.* neque obstat quod debet jurare, nam & Praelatus tenetur jurare statuta suae ecclesiae, & nihilominus per procuratorem capere possessionem sui Episcopatus, ut quotidie videmus, si neque & sponsalia per procuratorem fieri possunt, soletque procurator in animam domini sui praestare jusjurandum *c. novit. de officio dele. & in aliis casibus relatis per Doctores, maxime Pet. Pexium. in dict. cap. potest quis.* Industriamque personae non videmus in hoc casu de jure requisitam, & sic jure optimo potest per procuratorem capi possessio haec, quoniam & procurator nomine Domini juramenta praestare poterit, & itidem ipse Dominus cum primam venerit ad consistorium, poterit implere obligationem hanc jurandi statuta sicut & praelatus facit, cum primum (capta jam possessione Episcopatus) ingreditur Ecclesiam suam Cathedralem, & licet haec scrupulo non carere aliqui dixerint, haec mihi posterior placet opinio. Habes tamen notare, quod hodie habemus quandam

novam pragmaticam, quam retuli in mea Curia Pisana, de decurio. lib. 4. capitulo 2. circa has renuntiationes & possessiones officiorum capientibus disponens ad evitandas fraudes solitas fieri ne officia perderentur, quam post hæc in ultima impressione nostræ Recopilationis faciendâ insertam reperies, & hæc pro hoc titulo.

IN LEGEM SEPTIMAM.

Novus ordo servandus in renuntiationibus officiorum renuntiabilium in presenti apponitur.

DE hæc lege meminimus in curia Pisana, lib. 4. c. 2. & in l. 4. istius nostri tituli 4. ideo hic non insisto amplius.

TITULUS QUINTUS.

De los Proprios, y rentas de los concejos.

ET cum superioribus titulis dictum sit de conciliis populorum & officii publicis eorum, nunc consequenter de bonis propriis agendum est in hoc titulo.

IN LEGEM PRIMAM.

Propria civitatum & populorum & officia eorum ab aliquibus occupata restituenda sunt, non obstantibus Regiis literis & provisionibus contrariis.

SUMMARIUM.

1. Respublica duplicis generis communia bona habet.

Ibi, en sus propios, & hæc sunt propria ipsorum locorum, non vero publica; omnis enim Resp. duplicis generis bona communia ¶ habet: quædam enim sunt, quæ velut in peculio, vel in pecunia ipsius populi consistunt ut l. sed Celsus, in princ. ff. de contra. empti. l. 15. tit. 5. part. 5. veluti servi, molendina, redditus & similia, quæ sunt velut quælibet privatorum bona, & hæc strictissimè publica appellantur, ut in l. inter publica, & ibi gl. ff. de verbo. signifi. & quia verè publica non sunt, datur eorum propria & vera venditio, quod non est in aliis, quæ sunt in publico usu, & de his bonis, quæ sunt velut patrimonium populorum, loquitur Iurisconsultus in tit. ff. de adm. rerum ad civit. pertin. & text. in l. 10. tit. 28. part. 3. & lex nostra & sequentes; debentque hæc bona communia, quæ sunt in redditibus populorum in communem omnium vicinorum utilitatem erogari, ut probatur in l. 20. tit. 3. part. 3. ibi Deven ser meridas en pro comunal de toda la ciudad; o villa cuyas fueren, veluti in pluribus exemplis positus per Avend. cap. 10. part. 3. cum sequent. lib. 2. Quædam verò bona sunt in usu publico & communi, ut platea, theatrum, via & similia, quæ nunquam occupanti conceduntur, vel quæ celo terraque inventiuntur, & oc-

IN LEGEM SECUNDAM.

Beneficia Principum concedentium propria civitatum vel populorum nihil valent.

SUMMARIUM.

1. Rex in dubio non videtur velle alicui præjudicare, nisi ut. n. 3.
2. Tollere nisi & dare alteri non licet nisi ex causa publica.

Ibi,

Ibi, de guardar sus derechos, y rentas, y propios, & a las nuestras ciudades, villas, y legares, Rex enim ¶ in dubio non videtur velle alicuius juri præjudicare; ex l. 1. §. si quis a Principe. ff. ne quid in loco pub. in cuius propositum plura dixi in l. 4. tit. 3. num. 39. lib. 1. supra, & in l. 1. tit. 1. lib. 4. supra, & in aliis pluribus locis, & sic in nostra lege dicitur, quod non est voluntatis Regis iuris & propriis civitatum & villarum & vicorum præjudicare; nam postquam Rex unicuique civitati, villa, aut populo terminum assignavit, & terras ac redditus concessit ut propria illius essent, non est censendum velle donationem hanc revocare; cum privilegium ejus debeat esse mansurum, ut & notat Aret. conf. 15. col. 2. & eo relato Avend. c. 12. part. 2. in princ. lib. 1. & diximus latè in lib. 1. tit. 15. lib. 4. supra, num. 56. cum sequentibus. neque licet uni tollere ¶ & alteri dare nisi ex causa publica, ex l. item si verberatum. §. 1. ff. de rei vend. & in l. Lucius. ff. de positi. & l. 2. tit. 1. part. 2. & Avend. dict. num. 20. & diximus in dict. l. 1. tit. 1. lib. 4. supra, nisi rex ex certa scientia terras ¶ has concederet derogando legibus & privilegiis, nam si id faceret, obtemperandum esset, secundum Bald. in cap. cum adeo, de rescript. raro tamen id facit, & tunc cum causa, & populo citato, & non contradicente, ut inquit tunc fieri posse Avend. dict. num. 20. versic. & in tali casu, & habemus etiam l. 11. tit. 7. infra isto lib. ubi idem quod in nostra prohibetur, & ad administratores civitatum & populorum extenditur, ubi & alia dicemus annuente Deo.

IN LEGEM TERTIAM.

Persona in lege nostra contenta conducere non possunt propria, vel redditus conciliorum, neque census ac bona Regia, neque esse fidejussores, vel assessores conditorum sub nostra legis pena.

SUMMARIUM.

1. Tabelliones & alii hic prohibiti non possunt conducere redditus Regios.
2. Procurator communis, vulgo Procurador del comun, civitatis vel villa, & procurator terræ non possunt conducere Regios redditus.
3. An decimas Ecclesiarum & Ecclesiasticorum censuantur prohibiti conducere decuriones & alii hic contenti.
4. Bona populorum & vicorum civitati vel villa subiectarum ad poterunt decuriones vel tabelliones vel advocati talis civitatis vel villa conducere.
5. Vexaria populorum habentur ut propria eorum.

Ibi, que ni justicia, Et sic neque iudex fraternitatis, vulgò, Alcalde de Hermandad, hæc poterit facere, nam & hic iustitia dicitur, & ad eam administrandam in populo illo electus est & nominatus, & eadem

ratio militat in eo, quæ in aliis iudicibus ordinariis, præsertim cum in præcedentibus, verbis, Ningun Alcalde, generaliter loquitur, & de aliis omnibus dixerit, ita ut in iis verbis, Ni justicia, iudex fraternitatis etiam comprehendatur, & ampliatiè, non verò restrictivè verba hæc intelligamus, maxime in hac materia favorem publicum concernente.

Ibi, Ni del numero, Ampliantur per nostram legem lex 4. §. & 9. tit. 10. lib. 9. infra, prohibentes tabellionibus iis, Del numero, redditus hos Regios conducere, ¶ ut jam lege nostra addantur tabelliones ii personis ibidem prohibitis conducere Regios hos redditus, & sic lex nostra est ampliatiè dictarum legum, prout ex subscriptione marginali nostri text. colligitur, ubi inseritur capitulum 25. anni 1525. à Carolo V. Tolei constitutum, quod in tabellionibus concilii loquebatur, & per cap. 77. Anni 1528. per eundem Carolum ad tabelliones numeri extenditur, de quibus & in l. 25. tit. 7. lib. 3. supra ubi & alia dixi, & sic considerat Aviles. c. 32. part. 2. gl. Officiales.

Ibi, Ni otros oficiales que han dever hacienda de concejo, idem in advocatis populis illius disponitur, per l. 4. tit. 10. lib. 9. infra, de quibus personis legem nostram considerando tradit Avend. cap. 12. part. 2. num. 13. versic. Oñavum est, lib. 2. ex quo infero male dixisse eundem Avend. cap. 19. part. 2. num. 24. versic. & hac ratione, lib. 1. dicentem, quod deputati & alii, qui tantum consulant, & assistunt concilio civitatis, non censentur per legem nostram prohibiti conducere redditus populorum & Regis, nam id ex lege nostra in iis verbis, & ex repetitis in fine nostre legis dum dicitur, Por los otros oficiales que no son de los justodichos que no han dever hacienda de los concejos, videtur comprehensum, ergo deputati & assistentes conciliis, qui debent videre distribui bona civitatis nullo modo possunt conducere bona hæc, contra Avend. ubi supra, quod intelligo de deputatis ad videndum bona conciliorum distribui, & de consultoribus eorum à civitate nominatis & designatis, quorum consilio hæc fieri debent. Ex quibus infero, quòd procurator communis, vulgo, Procurador del comun de la tal ciudad, ¶ o villa, & procurator terræ & districtus, vulgo, Procurador de la tierra, qui in conciliis assistunt, ut videant an ibi aliqua statuantur in præjudicium communis vicinorum civitatis, vel terræ suæ, vel an in iis fiat aliquid contra præeminencias civitatis, aut terræ, non videtur, quòd sint comprehensi sub nostre legis prohibitione, & ex iis verbis, Ni otros oficiales que han dever hacienda de concejo, colligitur clarius, quia isti duo procuratores, communis scilicet vicinorum civitatis, vel terræ suæ jurisdictionis nihil aliud agunt, quàm contradicere ea quæ in talibus conciliis in præjudicium suarum partium statuuntur, non verò vident bona propria conciliorum, neque de eis administrandis se intromittunt, & cui non conveniunt verba